

≡ KNIHA ZLIN

JO NESBØ SYN

FLEET

Jo Nesbø

Syn

☰ KNIHA ZLIN

JO NESBO SYN

This translation has been published with the financial support of NORLA.

Copyright © Jo Nesbø 2014
Published by agreement with Salomonsson Agency
Translation © Kateřina Křišťůfková 2015

ISBN PDF 978-80-7473-376-5

– odtud přijde soudit živé i mrtvé –

ČÁST I.

Kapitola 1

Rover upíral pohled na bíle natřenou betonovou podlahu obdélníkové vězeňské cely o rozloze jedenácti metrů čtverečních. Skousl tak, aby záměrně zavadil o maličko přechýlující zlatý zub ve spodní čelisti. Došel ve své zpovědi k obtížnému místu. Jediným zvukem v cele byly nyní jeho nehty drbající madonu vytetovanou na předloktí. Mladík seděl na posteli šikmo naproti němu v tureckém sedu a od chvíle, co Rover vešel, nepromluvil. Jen příkyvoval a usmíval se tím svým spokojeným buddhovským úsměvem, pohled přitom upíral do nějakého bodu na Roverově čele. Mladíkovi se říkalo Sonny a povídalo se o něm, že jako teenager zabil dva lidi, že má zvláštní schopnosti a že jeho otec byl zkorumpovaný policista. Dalo se těžko usuzovat, jestli mladík naslouchá – zelené oči a většinu tváře měl ukryté za dlouhými mastnými vlasy –, ale to nebylo až tak důležité. Rover toužil jen po rozhřešení a po Sonnyho obvyklém požehnání, aby zítra mohl bránu věznice s ostrahou nazývané Staten, tedy Stát, opustit s pocitem očistění. Ne že by byl věřící, ale člověku to jistě neuškodí, pokud má v úmyslu leccos změnit, upřímně se pokusit o normální život. Nadechl se:

„Myslím, že byla z Běloruska. Minsk leží v Bělorusku, že jo?“ Rychle vzhlédl, avšak mladík neodpověděl.

„Nestor jí říkal Minsk,“ pokračoval. „A nařídil mi, abych ji zastřelil.“

Zpovídat se někomu s natolik vygumovaným moz-
kem mělo tu výhodu, že zpovědníkovi samozřejmě
v hlavě neutkvěla žádná jména ani události, bylo to ja-
ko mluvit sám k sobě. Patrně právě proto vězni ze Sta-
ten upřednostňovali tohohle mladíka před knězem ne-
bo psychologem.

„Nestor držel ji a osm dalších holek pod zámkem
na Enerhaugenu. Východoevropanky a Asiatky. Mladé.
Teenagerky. Teda doufám, že byly aspoň teenagerky.
Minsk byla ale starší. Silnější. Dokázala utéct. Než ji
dohonil Nestorův čokl, doběhla do Tøyenského parku.
Ten čokl byl taková ta argentinská doga, znáš tu rasu?“

Mladík neuhnul pohledem, zvedl však ruku. K vou-
su. Začal si ho pomalu mnout mezi prsty. Rukáv velké
špinavé košile se mu povytáhl a odhalil strupy a vpi-
chy. Rover mluvil dál:

„Velký bílý bestie. Zabijou všechno, na co majitel
ukáže. Plus sem tam něco, na co neukáže. V Norsku
jsou samo nezákonný. Dováží je sem z Česka jeden ky-
nolog z Rælingen, co je registruje jako bílý boxery. Byl
jsem u toho, když si k němu Nestor jel pro štěně. Přes
padesát hadrů keš. Ale to štěně bylo tak děsně sladký,
až si člověk nedokázal představit, jak by mohlo...“ Ro-
ver se zarazil. Věděl, že o tom psisku vykládá jen proto,
aby oddálil to, kvůli čemu sem přišel.

„No to je fuk...“

To je fuk. Rover hleděl na tetování na svém druhém
předloktí. Katedrála se dvěma věžemi. Každá symbo-
lizovala jeden odpykaný trest. No to je fuk, ani jeden
z nich nemá beztak s tímhleťm nic společného. Do-
dával do motorkářského klubu pašované ruční zbraně
a ve své dílně je potom drobátko upravoval. Na to byl
šikovný. Až moc šikovný. Tak moc šikovný, až přestal
být nenápadný a chytili ho. A každopádně natolik ši-
kovný, že si ho Nestor po odpykání prvního trestu vzal

pod křídla. Do tepla. Nebo do mrazu. Koupil si ho sakumprásk, aby nejlepší zbraně měli jeho lidi – a ne ty motorkářský týpci nebo jiná konkurence. Za několika-měsíční práci mu zaplatil víc, než by si Rover vydělal v té své motorkářské dílně za celý zbytek života. Jenže oplátkou toho požadoval moc. Až moc.

„Ležela tam v cípu lesíka, krev z ní stříkala. Ležela úplně tiše a jenom na nás zírala. Čokl jí ukousnul kus obličeje, byly jí vidět zuby.“ Rover se zašklebil. Tak už pojď k jádru věci. „Nestor nám vysvětlil, že nastal čas na exemplární potrestání, že je třeba ukázat ostatním holkám, co riskují. A že Minsk je teď bez obličeje už stejně bezcenná...“ Rover polkl. „Nařídil mi, abych to provedl já. Skoncoval to. Měl to bejt jako důkaz mojí loajality. Měl jsem s sebou starýho Rugera MK II, kterýho jsem si maličko upravil. A chtěl jsem to udělat. Fakt jsem chtěl. O to nešlo...“

Rover si uvědomil, že se mu sešněrovalo hrdlo. Kolikrát o tomhle uvažoval? Kolikrát si procházel ty vteřiny oné noci v Tøyenském parku, přehrával si záznam, ve kterém hráli ta holka, Nestor a on sám hlavní role a ostatní představovali němé svědky? Dokonce i ten čokl ztuhnul. Stokrát? Tisíckrát? A přesto až teď, až když to poprvé pronesl nahlas, mu došlo, že to nebyl sen, že se to opravdu stalo. Nebo lépe řečeno: jako by to jeho tělo teprve teď pochopilo, a proto se mu začal obracet žaludek. Dýchal zhluboka nosem, aby potlačil nevolnost.

„Jenomže jsem to nedokázal. I když jsem věděl, že stejně umře. Byli tam s čoklem připravení a já si říkal, že bych sám dal radši přednost kulce. Ale spoušť jako by mi přimrzla. Prostě jsem ji nedokázal zmáčkout.“

Zdálo se, že mladík lehce pokývl. Buď v odpověď na to, co Rover vykládal, anebo do rytmu hudby, kterou slyšel jenom on sám.

„Nestor povídal, že nemůžeme čekat věčně, že jsme přece jenom ve veřejném parku. Tak vytáhnul z pouzdra na lejtku ten svůj křivák, postoupil o krok dopředu, popadnul ji za vlasy, maličko jí zvednul hlavu a jen tak jí máchnul tím nožem před krkem. Jako by vyvrhoval rybu. Tři čtyři pumpnutí a bylo po všem. Ale víš, co si z toho vybavuju nejvíc? Toho čokla. Jak začal výt, když z ní vytryskla krev.“

Rover se opřel lokty o kolena a naklonil se vpřed. Rukama si zakryl uši. Pohupoval se.

„A já jsem udělal úplný kulový. Jenom jsem tam stál a čuměl. Nepodniknul jsem nic. Jenom jsem čuměl, když ji pak balili do deky a odnášeli do auta. Dovezli jsme ji do lesa, k Østmarkseteren. Shodili ji ze stráně směrem k Ulsrudvannet. Chodí tam na procházku spousta pejskařů, tak ji někdo našel hned druhý den. Nestor právě chtěl, aby ji našli, že jo. Chtěl, aby v novinách vyšly fotky a na nich bylo vidět, co jí provedli, a on je moh ukázat ostatním holkám.“

Rover sňal ruce z uší. „Nemoh jsem potom spát, protože když jsem usnul, pronásledovaly mě noční můry. Holka bez brady, která se na mě usmívá těma svejma odhalenejma zubama. Tak jsem došel za Nestorem a řek mu, že potřebuju skončit. Že už nebudu vylepšovat uzíky a glocky, že hodlám odteď montovat už zas jenom motorky. Nestor odpověděl, že to je v pohodě, nejspíš mu došlo, že v sobě nemám toho správného drsoně. Ale podrobně mi vylíčil, co se mi stane, kdybych začal prášit. Byl jsem s tím srozuměnej a začal jsem žít normální život. Odmítal jsem všechny nabídky, i když jsem tam měl ještě pár sakra dobrejch uzíků. Ale celou dobu jsem tak nějak tušil, že se něco stane, chápeš? Že mě mají odkráglivat. Skoro jsem si proto oddechnul, když mě zabásli poldové a dostali mě do bezpečí do lochu. Kvůli jednomu starýmu případu, ve kterým jsem

figuroval jako vedlejší postava – dva chlápci, který zatklí, shodně vypověděli, že jsem jim dodal zbraně. Na fleku jsem se přiznal.“

Rover se drsně zasmál. Odkášlal si. Ještě víc se naklonil vpřed a pokračoval:

„Za osmnáct hodin mě odsud pustěj. Vím kulový, co mě čeká. Jediný, co vím, je to, že Nestor ví, že jdu na svobodu, i když o čtyři tejdny dřív. Ví o všem, co se tady i u poldů šustne. Má všude svoje lidi, to už jsem dávno pochopil. Tak si říkám, že kdyby mě chtěl odpravit, klidně by to moh udělat tady a nečekat, až budu venku. Nebo co myslíš?“

Rover čekal. Mlčení. Mladík se netvářil, že by si cokoliv myslel.

„No to je fuk,“ prohodil Rover. „Drobný požehnání ale stejně neuškodí, nebo jo?“

Při slově „požehnání“ jako by se mladíkovi rozzářil pohled. Zvedl pravici a naznačil Roverovi, aby přistoupil blíž a poklekl. Rover složil kolena na kobereček před postelí. Jiným vězňům Franck koberečky na podlaze nepovoloval, ve Staten se uplatňoval švýcarský model, tedy žádné zbytečnosti na celách. Počet vlastních předmětů byl omezen na dvacet. Pokud tu chtěl mít člověk pár bot, musel se vzdát dvojích spodků nebo dvou knih. Například. Rover vzhlédl k mladíkově tváři. Mladík si špičkou jazyka právě olizoval suché rozpraskané rty. Hlas měl překvapivě vysoký, a přestože z jeho úst slova vycházela pomalu a šeptem, mluvil zřetelně:

„Všichni bohové země a nebes ti milosrdně odpouštějí tvé hříchy. Zemřeš, ale duše hříšníka, jemuž byly hříchy odpuštěny, bude přijata do ráje. Amen.“

Rover sklonil hlavu. Ucítil na své vyholené lebce mladíkovu levici. Mladík byl levák, ale v tomhle případě nemusel být člověk žádný vyznavač statistiky, aby o něm mohl prohlásit, že má očekávanou dobu dožití

kratší než praváci. Předávkovat se může zítra nebo za deset let, to nikdo neví. Povídačky o tom, že mladíkova levice uzdravuje, Rover nežral. Nejspíš nevěří ani tomu s tím požehnáním. Tak proč tu teda je?

No... S vírou je to jako s pojištěním proti požáru: člověk doopravdy nevěří, dokud to nepotřebuje, ale když ostatní tvrdí, že ten kluk na sebe dokáže vzít tvoje utrpení, proč to kvůli klidu v duši s díky nepřijmout?

Rovera spíš zajímalo, jak mohl takovýhle mladíček někoho chladnokrevně zabít. Nějak mu to prostě neštymovalo. Možná je pravda, co se povídá – že ďábel nosí nejlepší převleky.

„Salám alejkum,“ dodal hlas a ruka se vzdálila.

Rover dál seděl s hlavou skloněnou. Jazykem ohmatával hladký rub svého zlatého zubu. Je teď připravený? Připravený na setkání se Stvořitelem, pokud má tedy něco takového před sebou? Pozvedl hlavu. „Vím, že si nikdy neříkáš o odměnu, ale...“

Zadíval se na nahou nohu, kterou měl mladík složenou pod sebou. Všiml si vpichů ve velké žíle na nártu. „Minule jsem seděl v Botsenu a tam si každé dokázal sehnat fet, *no problem*. Jenže Botsen taky není věznice s ostrahou. Tady prej Franck dokázal utěsnit všechny skuliny. Ale...,“ Rover vsunul ruku do kapsy, „... tak úplně pravda to není.“

Vytáhl předmět o velikosti mobilního telefonu, pozlacenou věčičku ve tvaru miniaturní pistole. Stiskl maličkou spoušť. Z ústí vyšlehl plamínek.

„Už tohle někdy viděl? Jo, určitě jo. Přinejmenším to znali bachaři, co mě při příchodu sem prohledávali. Povídali, že prodávají levný pašovaný cigára, kdybych měl zájem. A tenhle zapalovač mi nechali. Nejspíš si nepřečetli celej můj trestní rejstřík. Není to zvláštní, že tahle země vůbec funguje, když tu lidi pořád něco flákaj?“

Rover potěžkal zapalovač v ruce.

„Tohleto jsem si vyrobil před osmi lety ve dvou exemplářích. Myslím, že můžu bez přehánění říct, že by to v Norsku nikdo líp nedokázal. Zakázku na to jsem dostal přes jednoho bílýho koně, povídal, že zákazník si přeje střelnou zbraň, kterou by nemusel vůbec schovávat, protože by vypadala jako něco jinýho. Tak jsem vyrukoval s tímhletím. Lidi uvažují podivně. Když tohle uvidí, nejdřív je samozřejmě napadne, že to je pistole. Jakmile jim ukážeš, že je to zapalovač, hned tu první myšlenku zaplaší, ale dál by ti klidně uvěřili, že by to mohlo fungovat třeba jako kartáček na zuby nebo vývrtka. Jenom už nevěří, že by to mohla být pistole. No...”

Rover pootočil šroubkem na spodní straně rukojeti.

„Nabíjí se do toho devítimilimetrový kulky. Nazval jsem to ‚zabiják manželek‘.“ Rover namířil hlavní na mladíka. „Tahle je pro tebe, drahoušku...” Pak namířil na svůj spánek. „A tahle je pro mě...” Jeho smích zněl v malé cele podivně osaměle.

„No to je fuk. Chtěl jsem vyrobit vlastně jenom jednu, zadavatel si nepřál, aby tajemství tohoto vynálezu znal ještě někdo jinej. Jenže já jsem vyrobil dvě. A tuhle jsem si vzal s sebou pro jistotu, pro případ, že by Nestor někoho zaangažoval, aby to tu na mě zkusil. Ale když mě zejtra pustí, už ji nepotřebuju. Na, je tvoje. A tady...”

Rover vytáhl z druhé kapsy krabičku cigaret. „Bylo by nápadný, kdybys neměl kuřivo, že jo?” Strhl z krabičky celofán, otevřel ji, vylovil z kapsy zažloutlou vizitku s nápisem „Roverova opravna motorek“ a strčil ji do krabičky.

„Tady máš moji adresu pro případ, že bys potřeboval opravit motorku. Nebo si opatřit pořádnýho uzíka. Jak jsem povídal, mám jich tam ještě...”

Otevřely se dveře a ozval se hromový hlas: „Tak ven, Rovere!”

Rover se otočil. Bachař ve dveřích měl poněkud povislé kalhoty, zčásti kvůli velkému svazku klíčů, který se mu houpal na opasku, zčásti kvůli břichu, jež se mu bouřilo přes okraj kalhot jako kynoucí těsto. „Vaše svatost tu má návštěvu. Blízký příbuzný, dalo by se říct.“ Zarehtal se a obrátil se k osobě zakryté dveřmi. „Bez urážky, co, Pere?“

Rover zastrčil pistoli a krabičku cigaret pod přikrývku na mladíkově posteli, vstal a naposledy na mladíka pohlédl. Vzápětí rychlým krokem celu opustil.

Vězeňský kněz si urovnal nový bílý kolárek. Připadalo mu, že mu nikdy nesedí tak, jak by měl. *Blízky příbuzný. Bez urážky, co, Pere?* Ze všeho nejvíc měl chuť bachaři do jeho smějícího se, tukem se lesknoucího obličejě plivnout. Místo toho přátelsky pokývl vězni, který právě vycházel z cely, a zatvářil se, jako by ho poznal. Prohlédl si tetování na jeho předloktích. Madona a katedrála. Ale kdepak, za ty roky už viděl tolik obličejů a tetování, že je od sebe nedokáže odlišit.

Kněz vešel. Bylo to tu cítit kouřem. Přinejmenším něčím, co kouř připomínalo. Nebo pálící se drogou.

„Dobrý den, Sonny.“

Mladík na posteli nevzhlédl, avšak pomalu přikývl. Per Vollan předpokládal, že to znamená, že ho Sonny zaregistroval, poznal. Akceptoval.

Posadil se na židli, pocítil jistou nelibost, když zaznamenal, že je ještě teplá po muži, jenž na ní seděl před ním. Bibli, kterou si donesl, položil na postel vedle mladíka.

„Dnes jsem dal na hrob vašich rodičů květiny,“ spustil. „Vím, že jste mě o to nežádal, ale...“

Pokusil se zachytit mladíkův pohled. Sám měl dva syny, oba dospělé a dávno z domu. Teď byl z domu i on sám. Rozdíl spočíval v tom, že návrat synů byl vítán.

U soudu jeden ze svědků obhajoby, Sonnyho učitel, vypověděl, že Sonny byl příkladný žák, talentovaný zápasník, oblíbený, vždycky ochotný pomáhat, ano, dokonce se prý vyjádřil, že má v úmyslu stát se policistou jako jeho otec. Jenže od chvíle, kdy našli jeho otce i s dopisem na rozloučenou, v němž přiznal, že bral úplatky, ho ve škole nikdo neviděl. Kněz se pokusil představit si, jak se musí stydět patnáctiletý kluk. Pokusil se představit si, jak by se styděli jeho vlastní synové, kdyby se někdy dozvěděli, co jejich otec provedl. Upravil si kolárek.

„Díky,“ opáčil mladík.

Per si pomyslel, že je až zvláštní, jak mladě Sonny působí. Vždyť mu už musí táhnout na třicítku. Ano, sedí tu dvanáct let a dostal se sem v osmnácti. Možná ho drogy mumifikovaly, způsobily, že nestárne, že mu jenom rostou vlasy a vousy, ale na svět udiveně hledí stále tytéž nevinné dětské oči. Na zlý svět. Protože Bůh ví, že svět je zlý. Per Vollan pracuje jako vězeňský kněz přes čtyřicet let a sleduje, jak se svět stává stále zlejší. A zlo je jako šířící se rakovinná buňka, která proměňuje zdravé buňky v nemocné, vtiskává jim upíří polibek a verbuje je k práci na zániku. A žádná buňka, kterou jednou kousne, se už nikdy neosvobodí. Žádná.

„Jak se vám vede, Sonny? Užil jste si propustku? Viděli jste moře?“

Žádná odpověď.

Per Vollan si odkašlal. „Bachař povídal, že jste moře viděli. Jak jste se možná dočetl v novinách, byla den potom kousek od místa, kde jste se zdržovali, nalezena mrtvá žena. V posteli, ve svém domě. Hlavu měla... no. Podrobnosti jsou uvedené tady...“ poklepal ukazovákem na desky bible. „Bachař už odeslal hlášení, že jste mu u moře utekl a že vás našel za hodinu u silnice. A že jste mu nechtěl vysvětlit, kde jste byl. Je důležité,

abyste neřekl něco, co by podkopalo jeho výpověď, jasné? Jako obvykle mluvíte co nejméně. Jasně? Sonny?“

Peru Vollanovi se podařilo navázat s mladíkem oční kontakt. Sonnyho pohled prakticky neprozrazoval, co se v mladíkovi odehrává, Per Vollan si však byl dost jistý, že Sonny Lofthus pokynů uposlechne. Nebude kriminalistům ani státnímu zástupci vykládat žádné zbytečnosti. Jen pronese zřetelně a mírně „ano“, až se ho zeptají, jestli přiznává vinu. Protože ač to může znít paradoxně, dal se u tohohle narkomana občas zahlednout směr, vůle, pud sebezáchovy, který ho odlišoval od ostatních fetáků, od těch, kteří vždycky životem jen tak volně povlávali, kteří nikdy neměli žádné plány, kteří měli neustále namířeno sem. Tahle vůle občas vyplula na povrch v podobě náhlého projasnění jeho pohledu, v podobě otázky dokazující, že Sonny byl celou dobu duchem přítomný, slyšel a pochopil všechno. Nebo dokonce v podobě toho, jak se občas náhle vztyčil, koordinovaně, s rovnováhou a pružností, kterou ostatní dlouhodobí fetáci nedisponovali. Zato jindy, jako teď, se nedalo říct, jestli vnímá vůbec něco.

Vollan se na židli zavrtěl.

„Samozřejmě to znamená, že několik let nedostanete další propustku. Ale vám se stejně venku nelíbí, nebo ano? A moře už jste viděl.“

„Byla to řeka. Udělal to manžel?“

Kněz sebou trhl. Jako když přímo před vámi cosi nečekaně protne černou vodní hladinu. „To nevím. Je to důležité?“

Žádná odpověď. Vollan si povzdychl. Opět pocítil nevolnost. Přepadá ho takhle už nějakou dobu. Možná by se měl objednat k lékaři na vyšetření.

„Na to nemyslete, Sonny. Nejdůležitější je, že venku se musí taková jako vy neustále štvát, aby si opatřili dávku, ale tady se on postará o všechno. A nezapomeň-

te, že čas běží. Až si odkroutíte trest za ty minulé vraždy, už pro něj nebudete mít žádnou cenu. Tahle vražda vám lhůtu prodlouží.“

„Udělal to manžel. Je bohatý?“

Vollan ukázal na bibli. „Dům, do kterého jste vstoupil, je popsán tady. Zdál se vám velký a pěkně zařízený. Ovšem alarm, který měl to pěkné zařízení hlídat, nebyl zapnutý, dokonce ani nebyly zamčené dveře. Jméno Morsand. Ten rejdař s páskou přes oko. Možná jste ho zahlédl v novinách?“

„Ano.“

„Vážně? Nehádal bych, že...“

„Ano, zabil jsem ji. Ano, přečtu si, jak jsem to provedl.“

Per Vollan se nadechl. „Fajn. Jsou tam popsané určité detaily, jak byla zavražděna, ty byste si měl zapamatovat.“

„Dobrá.“

„Měla... odříznutý vršek hlavy. Musel jste použít pilu, chápete?“

Vollanova slova vystřídal dlouhé ticho. Kněz zvažoval, zda ho nemá vyplnit tím, že se pozvrací. Ano, radši se pozvracet než ta slova, která mu lezou z huby. Hleděl na mladíka. Co určuje běh lidského života? Řada náhodných událostí, jež člověk neovládá, nebo kosmická tíže, která ho mimovolně dovleče tam, kam má? Zastrčil si nový, podivuhodně tuhý kolárek zpátky pod košili. Potlačil nevolnost, obrnil se. Uvědomil si, co je ve hře.

Vstal. „Pokud byste mě potřeboval kontaktovat, bydlím momentálně na ubytovně pro drogově závislé na náměstí Alexandra Kiellanda.“

Zahlédl mladíkův tázavý pohled.

„Jenom dočasně,“ zasmál se. „Manželka mě vyhodila a já znám lidi, co v té ubytovně pracují, takže...“

Zarazil se. Došlo mu, proč se tolik vězňů chodí k mladíkovi vypovídat. To kvůli tomu tichu. Kvůli tomu nasávajícímu vakuu, které obklopuje člověka, co jen poslouchá a nijak nereaguje ani nikoho neodsuzuje. A který, aniž by cokoli podnikl, z vás vytahuje slova i tajemství. Jako kněz se pokoušel o totéž, jenže vězni jako by vycítili, že tím něco sleduje. Nevěděli, co přesně, jenom tušili, že získáváním jejich tajemství chce něčeho dosáhnout. Chce si získat přístup k jejich nitru a později možnou prémii v nebi za naverbování další dušičky.

Kněz uviděl, jak mladík otevírá bibli. Byla to taková klasika, až to působilo komicky: ve stránkách byla vystříhaná díra – tak, aby vytvářela schránku. V ní byly složené papíry s pokyny, které bude Sonny potřebovat pro přiznání. A tři sáčky heroinu.

Kapitola 2

Arild Franck, náměstek ředitele věznice, zvolal „Vstupte!“, aniž zvedl pohled od papírů.

Zaslechl, jak se otevřely dveře. Sekretářka Ina mu příchod vězeňského kněze předem ohlásila z předpokoje – Arild Franck chvilíčku uvažoval, že ji požádá, aby návštěvníkovi oznámila, že nemá čas. Nebyla by to ani lež, za půl hodiny má na policejním ředitelství schůzku s vrchním policejním náčelníkem. Per Vollan však poslední dobou nebyl tak vyrovnaný, jak by potřebovali, proto nebude od věci, když si u něj ještě jednou ověří, jestli je jakžtakž v pohodě. U tohohle případu si nikdo z nich nemůže dovolit žádné přehmaty.

„Ani si nesedejte,“ pronesl, podepsal jeden z papírů na psacím stole a vstal. „Co máte na srdci, mi povíte cestou ven.“ Vykročil ke dveřím, sundal z věšáku čepici od uniformy a za sebou zaslechl knězovy šouravé kroky. Sekretářku informoval, že se vrátí za hodinu a půl, a přitiskl ukazovák ke snímači otisků u dveří na schodiště. Věznice byla dvoupodlažní, bez výtahu. Protože výtahy, to jsou šachty, které znamenají možné únikové cesty a které je potřeba při požáru uzavírat. A požár s následnou chaotickou evakuací byl jen jednou z mnoha metod, kterých chytří vězni už v minulosti využili k útěku. Ze stejného důvodu byly všechny elektrické kabely, pojistné skříně i vodovodní potrubí umístěny tak, aby byly vězňům nedosažitelné – buď se nacházely na vnější

straně budovy, anebo vedly ve stěnách. Tady se myslelo na všechno. Franck sám myslel na všechno. Když se Staten navrhoval, účastnil se schůzek s architekty a mezinárodními odborníky na stavbu věznic. Ano, vzorem přitom byla věznice v Lenzburgu ve švýcarském kantonu Aargau, hypermoderní, avšak jednoduché zařízení, kde se upřednostňovala bezpečnost a efektivita před komfortem. Staten však stvořil on, Arild Franck. Staten byl Arild Franck a vice versa. Na to, proč je jenom náměstkem a proč byl na místo ředitele jmenován ten cucák z věznice v Haldenu, byste se museli zeptat zaměstnanecké rady, k čertu s ní. Je pravda, že si sice občas nebral servítky a nebyl ten typ, který leze politikům do zadku a tleská každému jejich novému báječnému nápadu, jak reformovat vězeňství, když ještě nebyla dokončena ani předchozí reforma. Ovládal však své řemeslo, tedy držet lidi pod zámkem, aniž by to vedlo k jejich onemocnění či smrti nebo aniž by se z nich kvůli tomu stali výrazně horší lidé. A byl loajální vůči těm, kteří si jeho loajalitu zasluhovali, a cenil si loajality u svých lidí. To bylo víc, než se dalo prohlásit o lidech na vyšších postech té prohnílé politické hierarchie. Dokud nebyl při povyšování očividně přeskočen, představoval si v určitém okamžiku, jak bude mít při svém odchodu z funkce ve foyer malou bustu, ačkoli jeho žena tvrdila, že není jisté, že se jeho bezkrké torzo, buldočí tvář a prořídlá přehazovačka budou na bustu hodit. Ovšem pokud se člověku nedostane toho, co si zaslouží, musí si pomoci sám, to byl jeho názor na tu záležitost.

„Já už takhle dál nemůžu,“ pravil Per Vollan za jeho zády, když kráčeli chodbou.

„Co nemůžete?“

„Jsem kněz. To, co tomu mladíkovi děláme... Nutíme ho, aby si odpýkával tresty za činy, které nespáchal! Aby seděl místo manžela a ten...“

„Pššt!“

U kontrolní místnosti, kterou Franck s oblibou nazýval „mostem“, minuli staršího muže, jenž na okamžik přestal vytírat podlahu a Franckovi přátelsky pokývl. Johannes byl zdejší nejstarší vězeň a zcela podle Franckova vkusu, přátelská duše, člověk, který kdysi v minulém století pašoval nějaké drogy a s postupem let se přizpůsobil, začlenil a propadl pasivitě natolik důkladně, že jedině, čeho se děsil, byl den, kdy bude muset věznici opustit. Ačkoli byla pravda, že podobní vězni samozřejmě neznamenali takovou *výzvu*, jakou si věznice typu Staten žádala.

„Máte špatné svědomí, pane Vollane?“

„Ano, to mám, Arilde.“

Franck si přesně nevybavoval, kdy zaměstnanci začali své nadřízené oslovovat křestním jménem. Ani kdy členové vedení věznice začali chodit v civilu místo v uniformě. Někde chodili v civilu dokonce i vězeňští dozorci. Během nepokojů ve věznici Francisco de Mar v São Paulu stříleli dozorci v oblaku slzného plynu i do svých řad, protože nedokázali rozlišit bachaře od vězňů.

„Chci z toho kolotoče ven,“ povzdychl si ztěžka kněz.

„Vážně?“ Franck seběhl po schodech. Na člověka, kterému zbývá do důchodu méně než deset let, je v dobré kondici. Protože *cvičí*. Další zapomenutá ctnost v branži, kde bude nadváha brzy pravidlem, nikoli výjimkou. A netrénoval snad místní plavecký oddíl v dobách, kdy dcera plavala? Neodpracoval si brigádu ve volném čase, neoplatil téhle společnosti, která toho mnohým tolik poskytla, všechno, co jí oplatit měl? No tak. „A co výčitky svědomí, co se týče těch kluků, na nichž jste se, jak ukazují důkazy, provinil, pane Vollane?“ Přitiskl ukazovák ke snímáči u následujících dveří vedoucích do chodby, která mířila západním směrem

k celám a východním směrem k šatnám zaměstnanců a k východu na parkoviště.

„Myslím, že byste na to měl nahlížet tak, pane Volla-
ne, že Sonny Lofthus pyká i za vaše hříchy.“

Další dveře, další snímač. Franck k němu opět přilo-
žil ukazovák. Miloval tenhle vynález, který sem přenesl
z věznice v Obihiru v japonské provincii Kuširo. Místo
aby rozdával klíče, které se mohou ztratit, dají se oko-
pírovat a zneužít, měli v databázi zanesené otisky prstů
všech, kteří mají povolení procházet těmito dveřmi.
Tím nejenže eliminovali riziko neopatrného zacházení
s klíči, nýbrž měli též možnost registrovat, kdo kdy kte-
rými dveřmi prošel. Sice tu měli bezpečnostní kamery,
ale tvář lze skrýt. Naproti tomu otisky prstů ne. Dveře
se se zasyčením otevřely a oba muži vstoupili do bez-
pečnostní komory.

„Povídám vám, Arilde, že už to nezvládám.“

Franck si přitiskl ukazovák na rty. Kromě kamer,
které pokrývaly v podstatě celou věznici, namonto-
vali do bezpečnostních komor zařízení pro dvoucest-
nou zvukovou komunikaci, aby se bylo možné spojit
s kontrolní místností pro případ, že by tu člověk z ně-
jakého důvodu uvízl. Vyšli z komory a pokračovali dál
k šatnám, kde měli k dispozici sprchy a každý zaměst-
nanec vlastní skříňku na oblečení a osobní předměty.
Informace, že náměstek ředitele má univerzální klíč,
jímž se dají otevřít všechny skříňky, by podle Franc-
kova názoru zaměstnancům k ničemu nebyla, spíš na-
opak.

„Myslím, že vám došlo, s kým máte tu čest,“ pokračoval Franck. „Z tohoto vystoupit nemůžete. Pro tyhle lidi je loajalita otázkou života a smrti.“

„To já vím,“ odpověděl Per Vollan a při povzdechu ošklivě zachraplal. „Jenže já mluvím o věčném životě nebo smrti.“

Arild Franck zastavil u vstupních dveří a mrkl doleva směrem k šatním skříňkám, aby se ujistil, že tu jsou sami.

„Víte, co tím riskujete?“

„Neprozradím nikomu ani slovo a Bůh ví, že to je pravda. Rád bych, Arilde, abyste jim to takhle přetlumočil. Že budu mlčet jako hrob, ale že prostě chci z toho kolotoče ven. Zařídíte to?“

Franck sklopil pohled. Ke snímači. Ven. Ven vedou jenom dvě cesty. Tahle zadní a přes recepci vpředu. Nikde žádné ventilační potrubí, žádné požární únikové cesty, žádné odpadní šachty dimenzované tak, aby jimi prošel člověk. „Snad,“ opáčil a přiložil prst ke snímači. Na znamení toho, že přístroj prohledává databázi, se na horní straně kliky rozsvítila oranžová kontrolka. Pak zhasla a místo ní naskočila zelená. Arild Franck dveře otevřel. Oslnilo ho palčivé letní slunce. Když přecházeli parkoviště, vylovil z kapsy sluneční brýle. „Oznámím jim to,“ dodal, zamžoural ke strážní budce a přitom šmátral po klících od auta. V budce seděli čtyřiadvacet hodin denně dva ozbrojení strážníci a vjezd i výjezd byl opatřen ocelovou závorou, kterou by neprorazilo dokonce ani Franckovo nové Porsche Cayenne. Možná by to dokázal Hummer H1, který si chtěl koupit původně, jenže s tím by se nenapasoval do vjezdu, protože ten udělali schválně tak úzký, aby tu neprojela větší vozidla. Právě s myšlenkou na vozidla umístili za šestimetrový plot obklopující celou věznici ocelové zábrany. Franck žádal o povolení instalovat tu takový plot, jímž by procházel elektrický proud, avšak to odbor výstavby samozřejmě zamítl s odůvodněním, že Staten se nachází uprostřed Osla a nevinní obyvatelé by mohli přijít k úhoně. Jak se to vezme, nevinní. Aby se toho plotu dotkli z ulice, museli by totiž nejdřív překonat pětimetrou zeď s ostnatým drátem na koruně.

„Mimochodem, kam máte namířeno?“

„Na náměstí Alexandra Kiellanda,“ odvětil Per Volan s nadějí v hlase.

„Tak tam já bohužel nejedu,“ opáčil Arild Franck.

„To nevadí, autobus stává hned tady.“

„Fajn. Ozvu se vám.“

Náměstek ředitele věznice nasedl do auta a vyjel směrem ke strážní budce. Podle předpisů měli strážníci zastavovat veškerá vozidla a kontrolovat osoby uvnitř, což platilo i pro Franckův vlastní automobil. Jenom teď, když už ho viděli vycházet z věznice a nasedat do vozu, závoru zvedli a nechali ho projet. Zasalutovali mu z budky a Franck jim pozdrav opětoval. Po sto metrech zastavil na světelné křižovatce s hlavní silnicí. Ve zpětném zrcátku si milovaný Staten prohlížel. Byla to skoro dokonalá věznice, ale jen skoro. Co mu nezkazil odbor výstavby, to mu zkazily nové debilní předpisy z ministerstva nebo zpola zkorumpovaná zaměstnanecká rada. Jemu samotnému leželo na srdci jen blaho všech, blaho tvrdě pracujících počestných občanů, blaho těch, kteří si zaslужují žít v bezpečí a jistém materiálním komfortu. Takže leccos mohlo být jinak. Sám si to takhle nepředstavoval. Jenže jak vždycky říkával žákům při plaveckém výcviku – plav, nebo se utopíš, v tomhle ti nikdo nepomůže. Obrátil své myšlenky zpátky k tomu, co ho čekalo. Má předat zprávu. A přitom nepochybuje o tom, jaký bude mít dopad.

Naskočila zelená a Arild Franck sešlápl plyn.

Kapitola 3

Per Vollan kráčel parkem u náměstí Alexandra Kiellanda. Červenec propršel a byl nezvykle chladný, ale teď se slunce vrátilo a park zářil sytě zelenou barvou jako v jarním dni. Léto ještě zdaleka nebylo u konce, lidé okolo nastavovali tváře paprskům a se zavřenýma očima si vychutnávali slunce tak zoufale, jako by snad bylo na přiděl. Rachotily tu skateboardy a po cestičkách na grilovací místa v městských parcích a na balkonech domů cinkala šestibalení piv. A pak tu byli ti, kteří si návratu tepla cenili ještě víc. Ubožáci, kteří vypadali, jako by na ně vlivem dopravy okolo náměstí sedal prach, kteří schoulení posedávali po lavičkách a okolo fontány, ale přesto kněze zdravili racími skřeky, chraplavými veselými pokřiky. Zastavil se na křižovatce Uelandovy ulice a ulice Waldemara Thraneho a čekal na zelenou, před obličejem se mu míhaly nákladáky a autobusy. Sledoval, jak fasáda domu na protější straně mizí a opět se vynořuje. Okna proslulé hospody Tranen, která od výstavby celého objektu v roce 1921 tišila žízeň těch nejžízlivějších, byla zakrytá igelitem. V posledních třiceti letech zde působil známý zpěvák a bavič Arnie „Skiffle-Joe“ Norse, který tu v kovbojském kostýmu na jednokolce hrával na kytaru a zpíval se svým dvoučlenným orchestrem, tvořeným postarším slepým varhaníkem a Thajkou hrající na tamburínu a automobilový klakson.

Per Vollan klouzal pohledem po fasádě, na níž byl vyveden ozdobný kovový nápis „Ubytovna Ila“. Za války se tento dům využíval jako útočiště pro ženy s ne-manželskými dětmi. Nyní tu okresní úřad ubytovával nejtěžší narkomany ve městě. Ty, kteří neměli v úmyslu přestat fetovat. Konečná stanice.

Per Vollan přešel ulici, zastavil se před vstupními dveřmi ubytovny a zazvonil. Pohlédl do oka kamery. Uslyšel, jak dveře zabzučely, a vešel. Oplátkou za někdejší služby mu tu poskytli pokoj na dva týdny. To bylo před měsícem.

„Dobrý den, Pere,“ pozdravila ho mladá hnědooká žena, která mu přišla otevřít mříž před schodištěm. Kdosi poničil zámek, takže se mříž nedala odemknout zvenčí.

„Kavárna už má zavřeno, ale pokud tam zajdete hned, ještě stihnete večeri.“

„Děkuju, Marto, nemám hlad.“

„Vypadáte unaveně.“

„Jdu pěšky až ze Staten.“

„Copak? Nejel vám autobus?“

Vydala se po schodech vzhůru, Per ji nejistým krokem následoval. „Potřebuju si něco rozmyslet,“ odpověděl jí.

„Mimochodem, dneska se tu po vás někdo sháněl.“

Per ztuhl. „Kdo?“

„Neptala jsem se. Asi policisté.“

„Proč si to myslíte?“

„Tolik jim záleželo na tom, aby vás zastihli, že jsem si říkala, že to nejspíš bude souviset s nějakým vězněm, kterého znáte.“

Už jsou mi v patách, pomyslel si Per. „Marto, věříte v něco?“

Obrátila se k němu. Usmála se. A Per si pomyslel, že leckterý mladík by tomuhle úsměvu jistě úplně propadl.

„Jako třeba v Boha a Ježíše Krista?“ zeptala se Marta, vklouzla do dveří a rázem se ocitla v kanceláři vybavené otevřeným okénkem v jedné stěně a sloužící jako recepce.

„Jako třeba v osud. Nebo v náhodu versus vesmírnou tíži.“

„Věřím v bláznivou Grétu,“ zamumlala Marta a zalistovala papíry.

„Duchové ne...“

„Inger povídala, že včera slyšela dětský pláč.“

„Inger je příliš citlivá duše, Marto.“

Marta vystrčila hlavu z okénka. „Pere, musíme si promluvit o...“

Per Vollan vzdychl. „Já vím. Máte plno a...“

„Rekonstrukce po požáru vážne a my tu pořád máme přes čtyřicet klientů na dvoulůžkových pokojích. To dlouhodobě nejde. Vzájemně se okrádají a pak se perou. Je jenom otázkou času, než některý z nich vytáhne nůž.“

„Rozumím, nezdržím se tu už dlouho.“

Marta naklonila hlavu ke straně a zamyšleně se na něj zahleděla. „Proč vás nenechá v domě ani přespat? Kolik let jste byli svoji? Čtyřicet?“

„Osmatřicet. Dům je její a celé... je to složité.“ Per se unaveně usmál.

Zanechal ji tam a krácel dál chodbou. Zpoza dvojích dveří duněla hudba. Amfetamin. Bylo pondělí, pobočky sociálního úřadu byly po víkendu otevřené a všude se k něčemu schylovalo. Odemkl dveře. Ten mrňavý ošuntělý pokoj, kde bylo místo akorát pro postel a šatní skříň, stál šest tisíc měsíčně. Za tuhle cenu se dal mimo Oslo pronajmout celý byt.

Per Vollan se posadil na postel a zíral zaprášeným oknem ven. Zvenku znělo uspávající hučení dopravy. Slabými záclonami sem pronikalo sluneční světlo. Na parapetu bojovala o život moucha. Brzy umře. Takový

je život. Ne smrt, nýbrž život. Smrt není nic. Před kolika lety mu tohle došlo? Že všechno to ostatní, to, co kázal, je pouhá obrana, kterou si lidé vytvořili před strachem ze smrti. A přesto nic z toho, co si myslel, že ví, teď nic neznamenal. Protože to, co si my lidé myslíme, že víme, neznamená nic oproti tomu, co si potřebujeme myslet, abychom dokázali utlumit hrůzu a bolest. Proto se vrátil. Věří v odpouštějícího Boha a v život po smrti. Teď v to věří, víc než kdykoli předtím.

Zpod novin vytáhl blok a pustil se do psaní.

Nepotřeboval se příliš rozepisovat. Pár vět, to bylo vše. Přeskrtl své jméno na použité obálce, v níž mu přišel dopis od Almina advokáta, který mu stručně objasňoval, na jakou část společného majetku má Per podle jejich názoru právo. Nebylo toho samozřejmě mnoho.

Vězeňský kněz se prohlédl v zrcadle, upravil si košilek, vytáhl ze skříně dlouhý trenčkot a vydal se ven.

Marta v recepci nebyla. Obálku od něj převzala Inger a slíbila, že ji Martě předá.

Slunce klesalo k obzoru, den už byl na ústupu. Per Vollan kráčel parkem, přitom koutkem oka zaznamenával, že všechno a všichni hrají bez viditelných přehmatů své role. Nikdo se náhle nezvedl příliš zprudka z lavičky poté, co ho minul, žádné auto se diskrétně neodlepilo od obrubníku ve chvíli, kdy změnil plány a vykročil Sannerskou ulicí k řece. Ale byli tu. Za okny odrážejícími poklidný letní večer, v lhotejtném pohledu kolemjdoucího, v chladu stínu, který se sem připlížil zpoza východní strany domů a zaháněl sluneční světlo, dobýval teritorium. Per Vollan si pomyslel, že takhle tomu je i v jeho životě: věčný nesmyslný neklidný zápas mezi světlem a tmou, který, jak se zdálo, nikdy nebude mít vítěze. Nebo ano? Protože každým dnem postupovala tma o kousíček vpřed.

Mířili k dlouhé noci.

Zrychlil.

Kapitola 4

Šimon Kéfas zdvihl k ústům hrnek s kávou. Od kuchyňského stolu měl výhled do zahrádky před jejich domem v ulici Fagerliveien v městské části Disen. V noci se přihnala přeháňka a trávník se v ranním slunci nadále třpytil. Šimonovi připadalo, že ho přímo vidí růst. Bude muset vyjet se sekačkou. Podstoupit uširvoucí manuální zápřah, při němž se mu zpotí čelo a sem tam mu uklouzne nadávka. No což. Elsa se ho ptala, proč si nekoupí elektrickou sekačku, jakou si pořídili postupně všichni sousedé. Na to měl jednoduchou odpověď: Stojí peníze. Tenhle argument vyhrával většinu diskusí i v době, kdy v tomhle domě a v téhle čtvrti vyrůstal. Tehdy tu ovšem bydleli obyčejní lidé. Učitelé, kadeřnice, taxikáři, státní a obecní úředníci. Nebo policisté jako on sám. Ne že by nynější obyvatelé byli tak neobyčejní, ale pracovali v reklamních agenturách, jako ajťáci, novináři, lékaři, měli agentury na prodej nejroztodivnějších výrobků nebo zdědili dost peněz, a tak si mohli dovolit koupit si tady jeden z těch idylických domků, vyšponovat ceny a posunout tuhle čtvrť na sociálním žebříčku o příčku výš.

„O čem dumáš?“ zeptala se ho Elsa. Stoupla si za jeho židli a pohladila ho po vlasech. Výrazně mu prořídly, ve světle shora mu probleskovala lebka. Elsa však tvrdila, že se jí to líbí. Že se jí líbí takový, jaký je – policista těsně před důchodem. A že i ona sama brzy zestárne. Přestože on má před ní více než dvacetiletý

náskok. Jeden z nedávno se přistěhovavších sousedů, nepříliš známý filmový producent, se domníval, že je Šimonova dcera. No což.

„Přemýšlím o tom, jaké mě potkalo štěstí. Protože mám tebe. Protože mám tohle.“

Políbila ho doprostřed temene. Cítil její rty přímo na kůži. V noci se mu zdálo, že jí mohl darovat svůj zrak. A když se probudil a nic neviděl, byl na vteřinu – než mu došlo, že nevidí kvůli pásce přes oči, kterou používal jako ochranu proti časnému letnímu slunci – šťastný člověk.

Ozval se zvonek.

„To bude Edith,“ prohlásila Elsa. „Skočím se převléknout.“

Došla své sestře otevřít a zmizela nahoru do patra.

„Ahoj, strejdo Šimone!“

„No ne, kdopak to k nám jde?“ podivil se Šimon a shlédl na chlapeckou tvář zářící očekáváním.

Do kuchyně vstoupila Edith. „Omlouvám se, Šimone, ale on hrozně otravoval, abychom sem přijeli brzy a mohl si vyzkoušet tvoji čepici.“

„Jasně,“ odpověděl Šimon. „Ale Matsi, neměl ty bys být dneska ve škole?“

„Mají ředitelské volno,“ vzdychla Edith. „Ve škole neví, co to pro svobodné matky znamená.“

„Tím spíš je od tebe laskavé, že ses nabídl, že Elsu odvezeš.“

„To já ráda. Pokud jsem to dobře pochopila, dorazil do Osla jenom na dnešek a zítřek.“

„Kdo?“ chtěl vědět Mats a zatahal strýčka za rukáv, aby ho přiměl vstát ze židle.

„Jeden americký doktor, který dokáže opravovat oči,“ vysvětlil mu Šimon a ještě intenzivněji předstíral, že je celý ztuhlý, ale nakonec se nechal vytáhnout na nohy. „Tak se dojdeme podívat, jestli bychom tu nenašli opravdickou policejní čepici. Dáš si kafe, Edith?“

Kluk a muž vyšli do předsíně. Kluk zajásal, když uviděl černobílou policejní čepici, kterou muž vytáhl z police v šatní skříni. Nábožně však ztichl, jakmile mu muž posadil čepici na hlavu. Společně se postavili před zrcadlo. Kluk namířil na odraz svého strýce ukazovákem a udělal „pif paf“.

„Na koho střílíš?“ zeptal se Šimon.

„Na zločince,“ sykl kluk. „Pif paf!“

„Nestřílíš spíš na terč?“ navrhl Šimon. „Protože my policisté nestřílíme na zločince, pokud nemusíme.“

„Ale jo! Pif paf!“

„To by nás zavřeli, Matsi.“

„Nás?“ Kluk se zarazil a věnoval strýčkovi udivený pohled. „A proč? Vždyť jsme policajti.“

„Protože kdybychom někoho zastřelili, místo abychom ho chytili, stali by se z nás taky zločinci.“

„No ale... ale když je chytíme, tak je pak snad můžeme zastřelit, nebo ne?“

Šimon se zasmál. „Ne. To potom soudce stanoví, jak dlouho bude zločinec sedět ve vězení.“

„To nestanovuješ ty, strejdo?“

Šimon zahlédl v chlapcových očích zklamání. „Víš co, Matsi? Já jsem rád, že to stanovovat nemusím. Jsem rád, že je jenom chytám. Protože to je na té práci nejzábavnější.“

Mats přimhouřil oko a čepice mu spadla do zátylku. „Strejdo Šimone...“

„Ano?“

„Proč nemáte s tetou Elsou děti?“

Šimon si stoupl za svého synovce, položil mu ruce na ramena a v zrcadle se na něj usmál. „My děti nepotřebujeme, když máme tebe. Ne?“

Mats na strýce několik vteřin zamyšleně hleděl. Pak se i jemu rozzářila tvář v úsměvu. „Jasný!“

Šimon sáhl do kapsy a vylovil telefon, který se mu v ní rozvibroval.

Volali z operačního střediska. Šimon naslouchal.

„Kde u řeky?“ zeptal se.

„Naproti Kubě, u Vysoké školy uměleckoprůmyslové. Je tam taková lávka...“

„Vím, kde to je,“ odpověděl Šimon. „Budu tam do půl hodiny.“

Protože už stál v předsíni, obul si boty a oblékl sako.

„Elso!“ zavolal.

„Ano?“ Její tvář se zjevila nahoře na schodišti. Znovu si uvědomil, jak je krásná. Ty dlouhé vlasy oblévající její bledý obličejík jako rudá řeka. Pihy na nosíku a kolem něj. Napadlo ho, že pihovatá zůstane patrně i potom, co už tu on sám dávno nebude. To vyvolalo další myšlenku, které se chtěl vyhnout – kdo pak na ni bude dávat pozor? Věděl, že ho patrně z místa, kde stojí, nemůže vidět a jen se tak tváří. Odkášlal si.

„Musím běžet, lásko. Zavoláš mi pak, co říkal doktor?“

„Ano. A jeď opatrně.“

Přes park, nazývaný lidově Kuba, kráčeli dva starší policisté. Většina lidí se domnívala, že jeho označení má co do činění se státem Kuba, možná proto, že se tu konávala politická shromáždění, a proto, že Grünerløkka byla dělnická čtvrť. Jenže člověk musel mít na hřbetě pár křížků, aby věděl, že tu stával velký plynofem, jehož nádrž měla tvar kubusu. Vstoupili na lávku vedoucí ke starým továrním budovám přestavěným na uměleckoprůmyslovou školu. Na kovovém zábradlí mostku byly připevněné visací zámky s daty a iniciálami milenců. Šimon se zastavil a jeden z nich si prohlédl. Je s Elsou deset let a za celých těch tři a půl tisíce dní ji nikdy nepřestal milovat. V jeho životě se už jiná žena neobjeví, nepotřebuje žádný symbolický zámek, aby mu to připomínal. A ona ho taky nepotřebuje, pro-

tože Šimona snad přežije o tolik let, že se v jejím životě objeví noví muži. No což.

Ze svého místa viděl ke skromnému Aamodtovu mostu překlenujícímu skromnou řeku, která dělila skromné hlavní město na východní a západní část. Kdysi dávno z toho mostu skočil, když byl ještě mladý a hloupý. Tři kluci na tahu, dva z nich se skálopevnou vírou v sebe sama a v budoucnost. Dva z nich přesvědčení, že jsou z celé trojky nejlepší. Třetí, on sám, dávno pochopil, že jim nemůže konkurovat v inteligenci, síle, sociální přizpůsobivosti ani v balení ženských. Byl však nejstatečnější. Nebo – jinak řečeno – byl nejvíce ochotný riskovat. Skok do špinavé brakické vody nevyžaduje ani intelekt, ani tělesné ovládání, jen dostatek nerozvážnosti. Šimon často uvažoval o tom, že jeho jedinou konkurenční výhodou v mládí byl jednak pesimismus, pesimismus, díky němuž byl ochotný hazardovat s budoucností, které si příliš necenil, a jednak vrozené vědomí, že může ztratit méně než ostatní. Stál tam tehdy na zábradlí, čekal, až oba jeho kamarádi vykřiknou, ať neskáče, že je magor. A potom skočil. Z mostu, ze života, do té báječně se otáčející rulety, která se jmenuje osud. Prorazil vodu, jež neměla hladinu, jen bílou pěnu, pod níž ho čekalo ledové objetí. A v tom objetí bylo ticho, osamění a mír. A když se potom vynořil, nezraněný, jásal. Šimon také. Ačkoli cítil drobné zklamání z toho, že se vrátil. Co dokáže s mladíkem provést obyčejná nešťastná láska.

Zaplašil vzpomínky a upřel pohled k vodopádu mezi oběma mostky. Lépe řečeno na postavu visící tam jako na fotografii, jako by zamrzla uprostřed pádu.

„Pravděpodobně připlul po řece,“ hlásil Šimonovi starší kriminalistický technik stojící po jeho boku. „A pak se mu oblečení zachytilo o něco, co tam trčí z proudu. Řeka je jinak povětšinou tak mělká, že se dá přebrodit.“

„Jistě,“ přikývl Šimon, pocucal sáček s tabákem a naklonil hlavu ke straně. Postava tam visela hlavou dolů a s rukama rozpaženýma, voda jí přitom proudila po stranách hlavy i těla jako svatozář. Jako Elsiny vlasy, pomyslel si.

Výjezdová skupina techniků konečně spustila na vodu člun a právě se snažila tělo z vodopádu vyprostit.

„Vsadím se o pivo, že to je sebevražda.“

„Myslím, že se pleteš, Eliáš,“ opáčil Šimon, zastrčil si ohnutý ukazovák pod spodní ret a vylovil odsud sáček s tabákem. Chystal se ho odhodit do řeky pod nimi, ale nakonec to neudělal. Nová doba. Porozhlédl se, jestli někde neuvidí odpadkový koš.

„Tak sázíš pivo proti?“

„Ne, Eliáš, nesázím.“

„Jo, promiň, já zapomněl...“ Kriminalistický technik zrozpačitěl.

„No což,“ odtušil Šimon a vykročil. Zběžně pokývl vysoké blondýně v černé sukni a krátkém sáčku. Kdyby nebylo policejního služebního průkazu houpajícího se jí na šňůrce na krku, tipoval by, že pracuje v bance. Na konci mostku odhodil sáček s tabákem do zeleného odpadkového koše u cestičky a sešel dolů na břeh. Vydal se proti proudu, přitom pohledem prozkoumával břehy.

„Vrchní komisař Šimon Kéfas?“

Eliáš vzhlédl. Žena, která právě promluvila, by v představách cizinců patrně vypadala jako prototyp Skandinávky. Eliáš usoudil, že si je sama vědoma své výšky, a proto se naklání lehce vpřed, ačkoli ani nemá boty na podpatku.

„Ne. Kdo jste?“

„Kari Adelová.“ Žena pozvedla služební průkaz, který se jí houpal na krku. „Nastoupila jsem nově na oddělení vražd. Povídali mi, že ho najdu tady.“

„Vítejte. Co od Šimona potřebujete?“
 „Má mě zaučovat.“
 „Tak to vám přálo štěstí,“ podotkl Eliáš a ukázal na menšího muže kráčejícího po břehu řeky. „Tamhle ho máte.“
 „Co hledá?“
 „Stopy.“
 „Ty ale přece budou v řece nad mrtvolou, ne pod ní.“
 „V tom případě předpokládá, že tam už jsme hledali. Což má pravdu.“
 „Ostatní technici tvrdí, že to vypadá jako sebevražda.“
 „Ano, a já jsem udělal tu hloupost, že jsem se s ním na tohle téma pokusil vsadit o pivo.“
 „Hloupost?“
 „Je závislý,“ vysvětlil Eliáš. „Tedy byl.“ A když uviděl, jak žena povytáhla pečlivě vytrhané obočí, dodal: „Není to žádné tajemství. A je dobré to vědět, pokud máte pracovat spolu.“
 „Nikdo mi neřekl, že budu spolupracovat s alkoholikem.“
 „Není alkoholik,“ upřesnil Eliáš. „Je patologický hráč.“
 Žena si shrnula světlé vlasy za ucho a přimhouřila jedno oko proti slunci. „A na jakých hrách je závislý?“
 „Na všech, ve kterých lze něco prohrát, pokud vím. Ale jestliže budete jeho nová partačka, jistě budete mít příležitost se ho na to sama vyptat. Kde jste pracovala předtím?“
 „Na protidrogovém.“
 „V tom případě to tady u řeky znáte.“
 „Ano.“ Zamžourala směrem k mrtvole. „Mohla to být samozřejmě vražda kvůli drogám, ale místo činu tomu nenasvědčuje. Tak vysoko po proudu se tvrdé drogy neprodávají, to byste musel níž ke Schouovu náměstí

a k Novému mostu. A kvůli marihuaně se lidi zpravidla nezabíjejí.“

„Jo jo,“ pokývl Eliáš směrem ke člunu. „Už ho vyprostili, takže pokud má u sebe občanku, brzy se dozvíme, kdo...“

„Já vím, kdo to je,“ přerušila ho Kari Adelová. „Vězeňský kněz. Per Vollan.“

Eliáš si ji chvíli měřil. Ten formální kancelářský výraz, který patrně viděla u vyšetřovatelek v amerických krimiseriálech, ji nejspíš brzy opustí. Jinak se ale zdálo, že v sobě něco má. Možná patří k těm, které tohle vydrží. Možná je jednou z těch světlých výjimek. Jenže to si o některých jiných myslel taky, takže to tak možná nebude.

Kapitola 5

Vyslýchárna měla světlé barvy a byla vybavena nábytkem z borovice. Okno obrácené do kontrolní místnosti zakrýval červený závěs. Vrchnímu komisaři Henriku Westadovi z policejního obvodu Buskerud připadal ten prostor útulný. Už jednou se vypravil z Drammen do Osla a seděl pak právě v téhle výslechové místnosti. Tehdy tu zpovídali děti figuruující v případě zneužívání a byly tu panenky. Ted' šlo o vraždu. Westad si prohlížel muže s dlouhými vousy i vlasy, sedícího na židli na protější straně stolu. Sonny Lofthus. Vypadal mladší, než se psalo v papírech. Také se zdál být střízlivý, jeho zorničky měly normální velikost. Jenže to se někdy u lidí s vysokou tolerancí drogy stává. Westad si odkašlal:

„Takže jste ji spoutal, použil běžnou obloukovou píl a pak odtamtud odešel?“

„Ano,“ odpověděl muž. Nepřál si využít advokáta, avšak na otázky odpovídal povětšinou jednoslovně. Nakonec mu Westad začal klást takové, na které se dalo odpovídat jen ano nebo ne. Což svým způsobem fungovalo. Jistěže to fungovalo, krucinál, získali tím doznání. Ale přesto. Westad se zadíval na fotografie před sebou. Horní část hlavy a mozku byla částečně odříznuta a odklopena ke straně, takže visela jen za kůži. Ten snímek Westadovi připomněl vajíčko ke snídani, uvařené a s odříznutým vrškem. Byly vidět mozkové závitky. Westad už dávno zavrhl myšlenku, že se na člověku dá

poznat, jakých zvěřstev je schopen. Ovšem tenhle muž, z něj... z něj nevyzařoval sebemenší chlad, agrese ani přímo řečeno idiocie, kterou Westad pociťoval u jiných chladnokrevných vrahů.

Westad se opřel. „Proč jste se přiznal?“

Muž pokrčil rameny. „Stopy DNA na místě činu.“

„Jak víte, že jsme je tam našli?“

Muž zvedl ruku k dlouhým hustým vlasům. Teoreticky by mu vedení věznice mohlo nařídit, aby si je z hygienických důvodů ostříhal. „Padají mi vlasy. Vedlejší účinek dlouholeté drogové závislosti. Můžu už jít?“

Westad si povzdechl. Doznání. Důkazy na místě činu. Kvůli čemu tedy pochybuje?

Naklonil se k mikrofonu stojícímu mezi nimi. „Výslech podezřelého Sonnyho Lofthuse ukončen ve třináct nula čtyři.“

Uviděl, jak červené světýlko zhaslo, věděl, že technik venku vypnul nahrávání. Vstal a otevřel dveře, aby mohl vejít dozorce, nasadit vězni pouta a odvést ho zpátky do Staten.

„Co si o tom myslíte?“ zeptal se Westada technik poté, co za ním kriminalista přešel do monitorovací místnosti.

„Co si myslím?“ Westad si oblékl bundu a prudkým pohybem, v němž bylo patrné podráždění, si zapnul zip. „Ten chlap neponechává zrovna moc prostoru k úvahám.“

„Já mám na mysli ten první dnešní výslech.“

Westad pokrčil rameny. Přítelkyně oběti. Vypověděla, že jí oběť vyprávěla, že ji její manžel Yngve Morsand obvinil z nevěry a vyhrožoval jí, že ji zabije. A že se Eva Morsandová bála. Už jenom proto, že manžel měl ke svému podezření důvod – skutečně se seznámila s jistým chlapíkem a zvažovala, že se od manžela odstěhuje. Klasičtější vražedný motiv aby pohledal. A co mladíkův motiv? Žena nebyla znásilněna, z domu se nic

neztratilo. Ano, sice byla vypáčená lékárníčka a manžel tvrdil, že zmizely nějaké prášky na spaní, jenže proč by se měl muž, který má soudě podle vpichů pravidelný přístup k tvrdým drogám, obtěžovat se slabými prášky na spaní?

Okamžitě se mu nabídla další otázka: A proč by se kriminalista, který právě získal doznání, měl obtěžovat takovými nepodstatnostmi?

Johannes Halden právě zametal podlahu mezi celami na oddělení A, když zahlédl dva dozorce vedoucí mezi sebou mladíka. Mladík se usmíval, a nebýt železek, vypadalo by to, že má se dvěma kamarády namířeno kamsi za zábavou.

Johannes zvedl pravici. „Koukej, Sonny! Mám už rameno zase v pořádku! Dík za pomoc!“

Mladík musel zvednout obě ruce, aby mohl starci ukázat zdvižený palec.

Dozorci se zastavili přede dveřmi jedné cely a odekli mladíkovi pouta. Dveře odemykat nemuseli, protože všechny cely se automaticky otevíraly každé ráno v osm hodin a zůstávaly otevřené do desáté večerní. Chlapi v kontrolní místnosti Johannesovi předvedli, jak se dají všechny dveře současně otevřít a zavřít jediným stisknutím tlačítka. Johannes měl kontrolní místnost rád. Proto tam také vždycky vytíral výrazně déle. Bylo to tak trochu jako stát na můstku supertankeru. Tak trochu jako být tam, kde by vlastně měl být. Před tou „příhodou“ pracoval jako námořník a začal studovat plavební nauku. Měl v úmyslu stát se palubním poddůstojníkem. Druhým palubním důstojníkem. Prvním palubním důstojníkem a pak kapitánem. A potom, po několika letech, by se přestěhoval domů za manželkou a dcerou do rodinného domu nedaleko Farsundu a získal by práci lodivoda. Tak proč provedl tamto? Proč

všechno zničil? Co ho přimělo k tomu, aby s sebou vzal ty dva velké pytle z přístavu v thajském Songkhla? Ne že by mu nedocvaklo, že v nich je heroin. A ne že by neznal trestní sazby a hysterickou norskou soudní praxi, která v té době stavěla pašování drog na úroveň úkladné vraždy. Ani to nebylo tak, že by potřeboval tu velkou finanční částku, kterou mu za převoz pytlů na jistou adresu v Oslu nabídli. Tak proč? Kvůli napětí? Nebo kvůli tomu snu, že se s ní opět setká? S tou krásnou Thajkou v hedvábných šatech – pohladí její černě se lesknoucí dlouhé vlasy, pohlédne jí do mandlových očí, zaslechne její něžný hlas, který mu bude měkkými malinovými rty šeptat ta složitá anglická slůvka, který mu bude říkat, že to musí udělat pro ni, pro její rodinu v Chiang Rai, že to je jediný způsob, jak je může zachránit. Ne že by jí tu historku věřil, ale věřil jejímu polibku. A ten polibek si vezl s sebou celou cestu domů přes přístavy, přes celnici, do cely předběžného zadržení, do soudní síně, do návštěvní místnosti, kde mu jeho již téměř dospělá dcera sdělila, že nikdo z rodiny s ním nechce dál mít nic společného, k rozvodu a do cely ve věznici Ila. Ten polibek byl všechno, co chtěl, a příslib toho polibku bylo jediné, co mu zbývalo.

Po propuštění neměl za kým jít. Rodina se ho zřekla, přátelé se mu odcizili, práci na palubě lodi už nikdy znovu nezískal. Proto se uchýlil k jediným lidem, kteří byli ochotni ho přijmout. K lupičům. A vrátil se i ke svému starému zaměstnání. K převozu zboží. Naverboval ho Ukrajinec Nestor. Starou drogovou stezkou přes Turecko a Balkán se v nákladácích dovážel heroin ze severního Thajska. Náklad se v Německu rozděloval pro jednotlivé skandinávské země a Johannes zajišťoval transport na posledním úseku cesty. Potom začal práskat.

Ani k tomu neměl žádný dobrý důvod.

Jenom jednoho policajta, který apeloval na cosi v Johannesově nitru, o čem si Johannes sám ani nemyslel, že by to v sobě vůbec měl.

A přestože se zdálo, že ten příslib – příslib čistého svědomí – má menší hodnotu než polibek krásné ženy, uvěřil tomu policajtovi, opravdu mu uvěřil. To kvůli těm jeho očím. Johannes měl možná namířeno pryč, k něčemu dobrému, kdo ví? Jenže pak se to stalo. Jednoho podzimního večera. Toho policajta zabili a Johannes poprvé a naposledy zaslechl to jméno, zaslechl, jak bylo proneseno šepem se směsí děsu a respektu. Dvojče.

A od té chvíle bylo jen otázkou času, než Johannese zase zabásnou. Stále víc a víc riskoval, vozil větší a větší náklady. Do prdele, chtěl, aby ho chytili. Chtěl si odpýkat trest za to, co udělal. Proto se mu ulevilo, když ho na švédských hranicích čapli. Nábytek v nákladovém prostoru byl nacpaný heroinem. Soudce uvedl coby přitěžující okolnost jak velké množství, tak skutečnost, že nešlo o první prohřešek. To bylo před deseti lety. Po otevření věznice Staten před čtyřmi roky ho převezli sem. Vídal jiné vězně přicházet a odcházet, vídal dozorce nastupovat a končit a se všemi jednal s takovým respektem, jaký si zasluhovali. A postupně si sám vydobyl takový respekt, který se přiznává těm nejstarším. Těm, kteří nejsou nebezpeční. Protože nikdo z ostatních nevěděl, jaké tajemství v sobě nosí. Do jaké zrady se to zapletl. Co způsobilo, že si sám určil tenhle trest. A neměl sebemenší naději, že by někdy mohl dosáhnout toho jediného, co by pro něj ještě něco znamenalo. Toho polibku příslibeného zapomenutou ženou. Čistého svědomí příslibeného mrtvým policajtem. Alespoň tedy dokud ho nepřeložili na oddělení A a dokud se nesetkal s mladíkem, o němž se tu tvrdilo, že dokáže uzdravovat. Johannes sebou trhl, když prvně uslyšel jeho příjmení.

Sám však nic neřekl. Jen tu vytíral, hlavu držel skloněnou, usmíval se a prováděl i přijímal drobné úsluhy, které činí život na takovém místě snesitelným. Tak mýjely dny, týdny, měsíce a roky a proměnily se v život, jenž měl brzy skončit. Rakovina. Plic. Malobuněčný karcinom, povídal doktor. Agresivní typ, který je ze všech nejhorší, pokud není zjištěn v rané fázi.

Nebyl zjištěn v rané fázi.

Nedalo se nic dělat. A rozhodně nemohl nic udělat Sonny. Rozhodně se netrefil v tom, co Johannesovi schází, když se ho Johannes zeptal – mladík tipoval něco ve slabinách, cha cha. A to rameno se mu nejspíš uzdravilo samo od sebe, ne díky Sonnyho ruce, která zaručeně neměla vyšší teplotu, než je běžných sedmatřicet, možná byla spíš chladnější. Ale je to hodný kluk, ten Sonny, to ano, a Johannes mu nechtěl brát jeho iluze, že má jisté schopnosti, pokud tomu sám věří.

Johannes si proto nechal obojí pro sebe, jak to s tou chorobou, tak to druhé. Věděl ale, že to spěchá. Že tohle tajemství si nemůže vzít s sebou do hrobu. Ani náhodou si nepřál v hrobě zůstat. Probudit se v něm zavřený jako živá mrtvola prolezlá červy, odsouzená k věčným mukám. Ne že by disponoval nějakým náboženským přesvědčením hlásajícím, kdo bude odsouzen k věčnému utrpení a proč, ale v životě se už zmýlil tolikrát...

„Tolikrát...“, pronesl polohlasem sám k sobě.

Pak odložil koště, došel ke dveřím Sonnyho cely a zaklepal.

Žádná odpověď. Zaklepal znovu.

Čekal.

Potom dveře otevřel.

Sonny měl paži těsně pod loktem zaškrcenou gumovou páskou, jejíž konec svíral v zubech. Právě držel stříkačku těsně nad vystouplou žílou. V předepsaném úhlu třiceti stupňů, aby se co možná nejlépe trefil.

Klidně vzhlédl, usmál se. „Co je?“
„Omlouvám se... to počká.“
„Určitě?“
„No... jo, nespěchá to.“ Johannes se zasmál. „Rozhodně to nemusí být hned teď.“
„Za čtyři hodiny?“
„Klidně za čtyři hodiny.“
Stařec sledoval, jak stříkačka zajela do žíly. Jak mladík stiskl píst. Ucítíl, jak místnost naplnilo ticho, temnota, jako černá voda. Pomalu vycouval a zavřel dveře.

Kapitola 6

Šimon si tiskl k uchu mobilní telefon, nohy měl položené na psacím stole a přitom se pohupoval na židli. Tohle umění dovedli v jejich triu k takové dokonalosti, že když soutěžili, kdo z nich dokáže takhle balancovat nejdéle, rozhodovalo jen to, koho z nich to bude nejdéle bavit.

„Takže ten Američan ti nic neřekl?“ zeptal se tiše. Částečně proto, že neviděl důvod, proč by měl ostatním v otevřeném kancelářském prostoru oddělení vražd odhalovat soukromé rodinné záležitosti, částečně proto, že si s manželkou takhle navykli spolu po telefonu mluvit. Tiše, měkce. Jako by leželi v posteli a objímali se.

„Ale ano, něco mi řekne,“ opáčila Elsa. „Jenom ne hned. Chce nejdřív vidět testy a snímky. Zítra dostanu zprávu.“

„Dobře. Jak se cítíš?“

„Fajn.“

„Jak moc fajn?“

Zasmála se. „Nepřemýšlej tolik, lásko. Uvidíme se u večere.“

„Dobře. Co tvoje sestra, je...“

„Ano, ještě pořád tu je a odveze mě domů. Zavěš už, ty otravo, jsi v práci!“

Šimon neochotně ukončil spojení. Vzpomněl si na svůj sen. Na to, že v něm dostala jeho zrak.

„Vrchní komisař Kéfas?“

Vzhlédl. A musel vzhlédnout ještě výš. Žena stojící před jeho psacím stolem byla vysoká. Hodně vysoká. A hubená. Z formální sukně jí trčely dvě hůlčičky.

„Jsem Kari Adelová. Bylo mi řečeno, že vám mám pomáhat. Snažila jsem se vás zastihnout na místě činu, ale zmizel jste mi.“

Tahle žena vypadá spíš jako ambiciózní bankovní úřednice než policistka. Šimon se s židlí zhoupł ještě o kousek dozadu. „Na jakém místě činu?“

„Na Kubě.“

„A odkud víte, že je to místo činu?“

Uviděl, jak přešlápla. Jak se snaží z toho vybruslit. Nebylo kudy.

„Možné místo činu,“ odpověděla.

„A kdo říkal, že potřebuju pomoci?“

Ukázala palcem za sebe, aby tím naznačila, odkud ten příkaz vzešel.

„Pomoc tady vlastně potřebuju já. Jsem tu nová.“

„Čerstvá absolventka policejní akademie?“

„Rok a půl na protidrogovém.“

„Takže čerstvá. A to už vás dali na vraždy? Gratuluju, slečno Adelová. To musíte mít buď štěstí, dobré kontakty, anebo musíte být...“ Položil se na židli téměř vodorovně a vylovil z kapsy riflí krabičku tabáku.

„Žena?“ navrhla.

„Chtěl jsem říct šikovná.“

Zrudla a Šimon v jejích očích zahlédl podráždění.

„Jste šikovná?“ zeptal se a vmáčkł si pod horní ret jeden sáček s tabákem.

„Druhá nejlepší z ročníku.“

„A jak dlouho máte v úmyslu zůstat na vraždách?“

„Co tím myslíte?“

„Pokud se vám nelíbilo na protidrogovém, proč by se vám mělo líbit u nás?“

Znovu přešlápla. Šimon viděl, že trefil do černého. Dotyčná patří k těm, kteří tu budou hostovat krátce. Možná postoupí do vyšších poschodí i vyšších pozic. Šikovná. Pravděpodobně od policie odejde. Stejně jako odešli všichni šikovní policisté z hospodářské kriminálky. Odnegli si s sebou všechny znalosti a nechali Šimona ve štychu. Jestliže je někdo chytrý a ambiciózní a chce mít něco ze života, u policie nezůstává.

„Odešel jsem z místa činu, protože se tam víc zjistit nedalo,“ pokračoval Šimon. „Tak mi povězte, kde byste začala?“

„Promluvila bych si s jeho nejbližšími příbuznými,“ odpověděla Kari Adelová a rozhlédla se, zda někde neuvidí židli. „Zmapovala bych jeho pohyb předtím, než skončil v řece.“

Vyslovila to s koncovkou, která Šimonovi prozradila, že bydlí na východním okraji západní části města, kde se obyvatelé k smrti bojí, že by je podle mluvy mohli ostatní považovat za obyvatele chudší a opovrhované východní části.

„Dobře, slečno Adelová. A mezi jeho nejbližší příbuzné patří...“

„... jeho manželka. Brzy bývalá manželka. Nedávno ho vykopl. Mluvila jsem s ní. Bydlel na ubytovně Ila. Neměli byste tu židli, na kterou...?“

Šikovná. Rozhodně je šikovná.

„Teď ji nebudete potřebovat,“ odpověděl Šimon a vstal. Konstatoval, že kolegyně musí být nejméně o patnáct centimetrů vyšší než on sám. Přesto musela na každý jeho krok udělat dva. To ta úzká sukně. No což, brzy ji nosit přestane. Vraždy se vyšetřují v kalhotách.

„Sem nesmíte.“

Marta Lianová stála před vchodovými dveřmi ubytovny Ila a hleděla na ně. Měla dojem, že tu ženu už ně-

kdy viděla. Kvůli té výšce a hubenému tělu byla snadno zapamatovatelná. Protidrogové? Žena měla světlé zplhlé vlasy, nebyla prakticky vůbec nalíčená a ve tváři se jí zrcadlil lehce trpitelský výraz rozmazlené miliónářské dcerušky.

Muž byl jejím přímým opakem. Vysoký jen asi metr sedmdesát, tak kolem šedesátky. Hluboce zbrázděný obličej. Ale i vrásky od smíchu. Husté šedé vlasy nad očima, v nichž četla, že je „hodný“, „tvrdohlavý“ a „má smysl pro humor“. Takhle automaticky odhadovala všechny obyvatele, když měli při povinném vstupním pohovoru odhalit, jaký typ chování a jaké problémy se od nich dají očekávat. Občas se spletla. Ale ne často.

„Nepotřebujeme jít dovnitř,“ namítl muž, který se Martě představil jako Šimon Kéfas. „Jsme z oddělení vražd. Jde o Pera Vollana. Bydlel tady.“

„Bydlel?“

„Ano, je mrtvý.“

Marta zalapala po dechu. Takhle reagovala vždycky, když se doslechla, že zemřel někdo další. Už kdysi uvažovala o tom, jestli se tím ujišťuje, že je sama naživu. Pak se podivila. Tomu, že se nediví. Per přece nebyl závislý, nevysedával společně s ostatními v čekárně Smrtky. Nebo snad ano? A ona to na něm viděla, nevědomky to pochopila, a právě proto vystřídal to rutinní zalapání po dechu stejně rutinní komentář, který si sama pro sebe v duchu pronesla: Jistěže. Ale ne, tak to nebylo. Příčina byla jiná.

„Našli ho v řece.“ Slovo vedl muž. Žena jako by měla na čele napsáno „V závěru“.

„Aha,“ odtušila Marta.

„Nezdáte se být zrovna překvapená.“

„Ne. Ne, asi ne. Je to vždycky šok, jenomže...“

„Jenomže při našich povoláních si na tohle člověk zvykne, vidíte?“ Muž pohodil hlavou směrem k oknům vedle vchodu. „Nevěděl jsem, že Tranen zavřeli.“